

Notat til Kommunal- og forvaltningskomiteen. Fra Nelfo, en landsforening i NHO

Åpen høring 20. oktober 2016, om forslag til Statsbudsjett 2017.

Norge er for tiden inne i en omstillingsprosess, også kalt det grønne skiftet, der målet er å vri verdiskapingen i retning produkter og tjenester som gir betydelig mindre negative konsekvenser for klima og miljø enn i dag. Nelfo, som representerer de tekniske entreprenørene og installatørene, jobber med denne omstillingen hver dag gjennom digitalisering, energieffektivisering og elektrifisering av fossilt energibruk. Vi ønsker i den forbindelse å ta opp tre saker i denne komiteen som vi mener kan akselerere det grønne skiftet.

Offentlige anskaffelser - innovasjon, grønt skifte og fremtidssikre arbeidsplasser

Offentlig sektor kjøper om lag 40 % av produksjonen fra bygg og anleggsnæringen. Nye nullutslipps-løsninger innen transport, smart og effektiv energibruk i bygg og teknologistøttet omsorg, er eksempler der det er betydelig potensial for bedre løsninger. Stat og kommunene kan få mer for pengene, dersom anbudskonkurransene innrettes riktig. I Norge er det Difi har som oppdrag å bidra til kompetansebygging i offentlig sektor, samt at de skal utvikle og forvalte fellesløsninger for forvaltningen.

Menon har i en rapport for Leverandørutviklingsprogrammet vist at det skapes 6 ganger mer innovasjon når offentlige innkjøpere stiller krav om innovasjon enn når de ikke stiller slike krav.

Vi foreslår at det bevilges 50 millioner kroner til en tilskuddsordning for innovative anskaffelser. Difi kan forvalte ordningen som skal å stimulere bruken av innovative anskaffelser hos innkjøpere, herunder tiltak for å øke innkjøpskompetansen, få mer bruk av funksjonskrav og tilbyderdialog – og for å avlaste risiko for de som tar innovative valg.

Offentlige anskaffelser - Nasjonal terskelverdi

I forslag til budsjett for KMD omtales Regjeringens arbeid med lov og forskrifter knyttet til offentlige anskaffelser. Hensikten er å legge til rette for forenkling og digitalisering av innkjøpsarbeidet. Selv om det ikke er en direkte budsjettsak, vil vi likevel henlede oppmerksomheten mot uheldige konsekvenser av den nye nasjonale terskelverdien på 1,1 million kroner (økt fra kr 500.000). At det blir slutt på obligatorisk og transparent kunngjøring av oppdrag under 1,1 million kroner, skaper bekymring.

9 av 10 virksomheter innen bygg og anlegg har under 20 ansatte, og oppdrag opptil 1,1 million kroner er da store og viktige. Den økte terskelverdien gir forenkling for innkjøperne og for de faste, gjerne store, leverandørene. Men det gir store utfordringer for små og mellomstore leverandører, samt gründere, å komme i posisjon for å bli tilbyder. Vi er innforstått med at Stortinget i behandlingen av Innst. 358 L ba regjeringen heve terskelverdien, men vi mener den er økt for mye.

Vi ber Stortinget vurdere om kraftig økt terskelverdi er et godt grep når vi bl.a. trenger å stimulere vekst av nye virksomheter og arbeidsplasser. Ny terskelverdi trer i kraft 1. januar 2017, og den bør, etter vårt syn, endres for bedre å balansere alle hensyn. Kr. 600.000 kan da være et riktig nivå.

Bygningens rolle i det grønne skiftet

I forbindelse med Stortingets behandling av energimeldingen, ble det fattet vedtak om et mål om 10 TWh redusert energibruk i eksisterende bygg. Samtidig ble det vedtatt at nye bensin- og dieslbiler skal fases ut i 2025, noe vil kreve tilrettelegging for lading av elektriske kjøretøy i og ved alle bygg innen den tid.

Målet om 10 TWh energieffektivisering, samt tilrettelegging for elektrisk transport, påvirker flere av regjeringens departementer. Mens OED i hovedsak forvalter de økonomiske virkemidlene (Enova), er det KMD som forvalter det regulatoriske rammeverket, samt virkemidler gjennom Husbanken og Lavenergiprogrammet. Innen utgangen av 2017 skal imidlertid Lavenergiprogrammet legges ned, og det foreslås at Husbanken skal svekkes på energi- og miljøområdet.

De siste 9 årene har Lavenergiprogrammet spilt en viktig rolle for å heve kompetansen om energi-effektivisering i byggebransjen. Nå hersker det usikkerhet om hvem skal overta denne rollen når programmet legges ned. Ifølge budsjettforslaget for KMD skal DiBK i 2017 styrke sin rolle som nasjonalt kompetansesenter ved at de overtar Husbankens fagansvar for miljø og energi, men næringslivet vil neppe trekkes inn i dette arbeidet. Alternativt ville oppgavene til Lavenergiprogrammet kunne overføres til Bygg21, men det forutsetter økte budsjettbevilgninger. Vi minner om at Bygg21 i 2016 har valgt å konsentrere seg om produktivitet og kostnadsutvikling.

Fremtidens bygg spiller en særdeles viktig rolle i det grønne skiftet. Stortingets vedtak vil imidlertid kreve en solid opptrapping av DiBKs aktiviteter knyttet til Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling, Kap. 587 i forslag til budsjett for KMD. Vi foreslår at ytterligere 10 millioner bevilges til dette formålet.

Velferdsteknologi – kommunenes viktige rolle

Kommunene og omsorgssektoren har de siste årene gjennomført omfattende utprøving og kompetansebygging om bruk av trygghetsskapende teknologi. Mange piloter er gjennomført i regi av kommunene, og i samarbeid med Velferdsteknologiprogrammet, Leverandørutviklingsprogrammet, KS og Direktoratet for e-helse. Her er viktige erfaringer nå vunnet. Evalueringer viser at resultatene og effektene er gode.

I budsjettforslaget er vi spesielt godt fornøyd med at regjeringen er så tydelig på at fra 2017 skal spredning av trygghetsskapende teknologi være prioritert. Det signaliserer et viktig taktskifte, noe som også er helt nødvendig for å nå målet om at velferdsteknologi skal bli del av det ordinære tjenestetilbudet innen 2020.

Vi foreslår hovedgrep for å nå målet, i en god samhandling mellom KMD og HOD:

- 1. Rettighetsbasert trygghetspakke i hjemmet, til eldre og andre med omsorgsbehov.*
- 2. Støtteordninger som motiverer boligeiere til å forberede egen bolig på egen alderdom.*
- 3. Inkludere krav om tilrettelegging for velferdsteknologiske løsninger i Husbankens investeringstilskudd for sykehjemsplasser og omsorgsboliger.*
- 4. Inkludere tilrettelegging for velferdsteknologiske løsninger i universell utforming (UU) i TEK17.*

Nelfo er en landsforening i NHO. Våre 1600 medlemsbedrifter har om lag 26 000 ansatte og over 4 000 løpende lærekontrakter. Våre medlemmene leverer tekniske installasjoner og entrepriser til private og offentlige kunder, til sektorer som bygg, energiproduksjon og -nett, ekomnett, samferdsel, offshore, verft og industri.

Kontakt: Tore Strandskog, direktør næringspolitikk, Nelfo | telefon 994 77 834 | epost

tore.strandskog@nelfo.no